

En primera persona

Published by [Mireia Mora](#) [1] on 05/09/2017 - 11:51 | Last modification: 05/09/2017 - 11:56

La J. és periodista i treballa en un mitjà de televisió local. Arriba a l'oficina després d'uns mesos sense treballar, que estava gaudint la seva baixa de maternitat. Deixa la bossa sobre la seva taula. Saluda als companys i companyes. Encén l'ordinador. Revisa els primers correus. Es pren un cafè. Fa la reunió de planificació, com de costum. Prepara l'escaleta amb la regidora.

Entre totes aquestes tasques habituals i molts *benvinguda!*, hi tenen lloc comentaris i preguntes sobre la criatura, sobre si tenia ganes de tornar a treballar. Enmig d'aquell espai on s'acaronen les esferes laborals i personals, un company se li apropa i li diu, entre riures, que ara és una MILF*[1]*.

La J. no sap com respondre. Però se sent violentada. La J. no sap què contestar i canvia de tema, però sap que el que acaba de passar no ha estat consentit.

Ella -ni aquell dia, ni en cap altra ocasió-, li ha fet pensar a aquell home que pot opinar sobre el seu cos. Ella -ni aquell dia, ni en cap altra ocasió- no ha volgut practicar sexe amb aquell home. Ell ha decidit per tots dos. Però és ella la que ha hagut de patir una violència el seu primer dia de feina.

+ + +

La L. és periodista i escriptora. Ara es prodiga especialment a la premsa escrita, però en el passat havia tingut presència regular en programes de ràdio.

Es defineix orgullosament feminista, des de que es va donar un cop al cap en una reunió de feina. Estava amb l'equip del programa de radio on participava. Temes, guions, personatges per a entrevistar, talls de veu, músiques.

En plena dialèctica, un dels seus companys la va fer callar per donar-li la paraula a un altre, a un home. Ella, va callar. Diu que, a aquestes alçades, ja no recorda molt com va ser l'escena, però sí recorda la sensació d'injustícia.

A la taula, hi havia una altra dona. La L. Diu que tampoc no recorda si quan li van treure la paraula de la boca, aquella altra dona estava present o no. Però sí recorda que aquesta dona la va telefonar més tard; li va dir que s'havia entristit enormement en veure-la callada i sotmesa.

La L. aposta que la cruesa amb la que la van fer callar en aquella ocasió, la ha dut a aixecar la veu molt sovint.

+ + +

La B. és comunicadora audiovisual i impulsora del Gaming Ladies, un esdeveniment exclusiu per a dones que juguen a videojocs. Un espai segur i no mixt, on les dones poden trobar-se per a abordar els abusos i les

pressions patides en el context *gamer*, altament dominat per homes.

La B. ha planificat la segona edició de l'esdeveniment. Ha negociat una cessió d'espai amb King, una gran empresa vinculada al món del videojoc. La B. ha generat un espai que ha de permetre el coneixement i reconeixement mutu de les participants, un lloc on generar complicitats i xarxa.

Davant aquest esdeveniment, Foro Coches llança una campanya planificada d'assetjament a través de les xarxes socials a mode de boicot. King retira el seu suport i Gaming Ladies s'anul·la.

La B. és insultada, menystinguda i violentada a través dels seus perfils digitals. Malgrat les pressions, el moviment que recolza el Gaming Ladies és tan fort que es reconvoça la segona edició. Malgrat reconvoçar-se la segona edició, la B. dóna de baixa el seu perfil a twitter perquè no suporta més conviure amb l'insult constant.

+ + +

Iniciar aquest post amb els relats de les violències d'algunes de les meves companyes en l'àmbit cultural, no és casualitat.

Podria haver començat parlant de dades i probablement és el que la majoria de l'audiència tenia en ment. El nombre de músiques que han pujat els escenaris en els festivals de música d'aquest estiu, quants muntatges teatrals estan dirigits per dones en els teatres públics del país o quants equipaments tenen una gerent o directora general al seu capdavant.

Podria haver començat a parlar de xifres, de la bretxa salarial i que som el 51%. I totes les dades, la diferència de sous i el menysteniment de la nostra mirada sent majoria poblacional tindria tota la raó de ser.

Però iniciar el relat parlant de violències amb noms i cognoms té la capacitat de generar molta empatia. I que a la majoria d'homes us surti aquell pensament de *jo això mai ho faria*. Tristament, hem de dir-vos que sí, que ho faríeu. Ho feu.

+ + +

Després d'un pròleg de 800 paraules en primera persona parlant de situacions de violència, pessigo el tema específic que ens ocupa. La proposta era escriure sobre dones, ciència i cultura. Vaig rellegir alguns textos i investigar algunes praxis sobre com l'art i la ciència poden acariciar-se per engreixar la mirada de la científica o de l'artista, respectivament.

En aquesta equació no vaig trobar, però, la manera d'incorporar-hi les violències. Parlar de dones, no és parlar de violències. Parlem de violències quan irrompeu vosaltres, homes que gaudiu de privilegis i situacions de poder envers nosaltres. Per tant, no vaig trobar una trinxera on acumular reflexions que ens fossin útils per a la urgència que tenim.

Aparquem la ciència, entesa com a disciplina formativa o camp professionalitzador, però mantinguem-la com a eina, com a certesa matemàtica.

Parlem de l'ecosistema cultural, que aquest és l'escenari i el relat que ens han deixat en préstec les companyes que han posat les seves històries a disposició de totes.

Hi ha una preocupació pública sobre la presència de les dones en l'àmbit de la ciència (en canvi, no en el cultural) i això ha generat un seguit d'accions per tal de donar visibilitat i sensibilitzar sobre aquest tema.

Hi ha campanyes per incentivar les nenes que encaminin el seu futur cap a disciplines tècniques i es fan vídeos virals on se'ls diu que elles poden ser el que vulguin: enginyeres, científiques, físiques, astronautes... S'hi dediquen programes del *30 minuts*, i fins i tot la Mònica Terribas pot parlar a la seva columna editorial sobre la feminització de la ciència.

Curiós, però, que no es destini la mateixa energia a dir a les nenes i joves que elles poden compondre música, ser dramaturgues, dirigir l'Auditori o el Teatre Nacional de Catalunya, liderar les polítiques culturals de la ciutat o del país, fer cinema o exposar a qualsevol museu del món.

Però, rumiant-hi tranquil·lament amb algunes de les meves companyes, amigues i sòcies en la lluita feminista -dins l'ecosistema cultural-, veiem que tampoc no és aquesta la nostra primera necessitat. Creiem que l'emergència no la tenim nosaltres, sinó vosaltres.

Us proposem una *altra* campanya de comunicació: un dispositiu dirigit a gestors, comunicadors, periodistes, directors i gerents d'equipaments culturals amb un missatge molt fàcil: useu l'empirisme, el raonament de la lògica científica i ens haureu de donar la raó.

Feu un exercici de recompte. Quin percentatge de dones configuren els equips que lidereu? No us resulta dissonant que de forma regular ascendeixin als homes per a coordinar equips de dones?

Feu un exercici de memòria. Recordeu la ràtio de dones i homes quan estudiàveu el màster o el postgrau de gestió cultural de torn? Si la recordeu, com pot ser que d'unes aules tan feminitzades passem a que els caps d'equipaments, projectes i polítiques públiques siguin homes? On són les vostres companyes d'estudis?

Un dispositiu de comunicació amb un missatge molt clar: reviseu la vostra situació de privilegi i prengueu mesures al respecte. Feu un pas enrere –en infinites ocasions- i deixeu espai, veu i oxigen a les dones amb qui conviu en el vostre entorn professional.

És molt senzill. Estem proposant donar-li la volta al missatge habitual. No ens pregunteu a les dones com anàvem vestides, ni ens animeu a denunciar els nostres agressors. Obligueu-vos a repensar les vostres actituds, pregunteu-vos si heu violentat en alguna ocasió una dona tot sexualitzant una situació laboral sense el seu consentiment, si heu fet callar mai una companya de feina o si heu arribat a l'insult perquè enteneu les nostres exigències d'igualtat com una agressió cap a vosaltres.

Feu aquest exercici i tingueu ben clara una premissa: o sou part del problema o formeu part de la solució.

+ + +

Ell no recordava que la J. es reincorporava a la feina aquell dia, però quan la veu arribar i somriure als seus companys, pensa *acabo això i vaig a dir-li hola*. No són amics, són companys de feina. No tenen confiança. Tenen aquella cordialitat, de bona educació que es manté amb qui has de conviure a nivell laboral. Mentre es dirigeix cap a ella, posa els seus ulls a les cames, als pits (més grossos de l'habitual, perquè està donant de mamar), al cul, a les mans que es mouen mentre remena el cafè que s'està prenent. Ell mira a la J. i pensa que acaba de ser mare, però que encara se la follaria. Ho pensava abans això de follar-se-la, però ella no ha fet mai cap gest que li permeti pensar que és recíproc.

Ell pensa que sí, que se la follaria i s'apropa i li diu, entre bromes –com les que poblen els seus grups de whatsapp- que és una MILF. Ell no detecta el gest d'incomoditat, ni de molèstia de la J. Ell creu que allò que està dient no és un abús de poder, sinó una broma. Fins i tot, una floreta.

+ + +

Ell era qui coordinava la reunió. Una de les tasques de coordinar una reunió és moderar-la, perquè no sigui un guirigall de veus que no s'escolten les unes a les altres. La L. estava fent una apreciació, però ell ja sabia per on anava. Hi havia un altre home que volia parlar i com que ell ja coneixia l'argumentari de la L. va considerar més interessant tallar-la i escoltar l'aportació de l'altre company.

Ell no es va adonar que havia fet callar la L. va considerar que estava exercint el seu rol de moderador. Ell no es va adonar que durant la resta de la reunió, la L. es va quedar amb un fil de veu més prim de l'habitual.

Tampoc va detectar les mirades còmplices de la L. amb l'altra dona de l'equip: *Sí, acaba de fer-me callar. Sí, la meva idea no té el mateix valor que la d'ell*.

Ell mai sabrà que gràcies a exercir un rol de poder sobre ella, va aconseguir l'efecte contrari: avui la L. no calla mai, ni a una reunió, ni als seus articles, ni als seus llibres.

+ + +

Els ho tenen claríssim: ni feminisme, ni masclisme, igualtat. Perquè si les dones *gamers* generen un espai propi on ells no poden anar, els estan discriminant, i això no pot ser. A més, cap d'ells els no ha dit mai a les noies que no juguïn. Que si hi ha més tios és perquè de tota la vida els nois han jugat més a videojocs, no per res més.

Els ho tenen claríssim i si les Gaming Ladies volen un espai exclusiu per a elles, hauran d'assumir les seves crítiques, que per això hi ha llibertat d'expressió.

Els veuen la B. només com una cara visible de tot això. I el primer de tots ells, que prem el botó de publicar tweet amb un insult, no pensa ni li importa gens com influirà tot allò en ella. No pensa que rebrà una allau de vexacions, excessos, opinions sobre el seu cos o la seva sexualitat. O sí que ho pensa, però considera que si aquesta tia vol fer batalla amb això dels videojocs, doncs que bé haurà de suportar també aquest tipus de crítiques. Que res no és gratuït, noia.

+ + +

Aquest post pretén que tots i totes ens incomodem molt llegint-lo. Si no us heu violentat, alguna cosa no he fet bé.

Les dones hauríem de sentir angoixa, perquè identifiquem cada situació i sentim fàstic i ràbia. Els homes hauríeu de sentir vergonya del que feu. Del que ens feu.

No volem sentir parlar de meritocràcia, ni de *not all men*.

Nosaltres ho tenim tot a guanyar. I ho farem des del somriure i l'acompanyament mutu. Per nosaltres i per les nostres filles.

Totes les històries recollides en aquest text són verídiques. Són un préstec que altres dones ens fan per a poder parlar del que ens ocupa: la relació entre la cultura i les dones que l'habitarem. Els noms de les seves protagonistes estan alterats, per no posar en cap situació (encara) més incòmode a cap d'elles.

[i] L'acrònim MILF, de l'anglès Mom I'd Like to Fuck

Tags: gestió cultural

Tags: desigualtats culturals

Tags: estudis socials de la cultura

- [2]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2017/primera-persona>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/moram>

[2] <https://interaccio.diba.cat/node/7187>